

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Roberto abbate Anglicano.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

Gregorius Nyssenus, & multi alij. erant enim centum & quinquaginta coetus eorum vniuersus. Hæretice autem cateruæ dux erat quidem Eleusius Cyzicenus, & Marcianus Lampfacenus, & Euethius Ephesinus: & alij, qui erant omnes simul trigintafex.

Cap. 13.

Admonebat autem Imperator & quotquot erant Orthodoxi, eos, qui sequebantur, partes hæreticorum, vt cum eis consentirent, & tuerentur homouision, in memoriã reuocantes, quod Orthodoxorum communionem sua sponte admiserunt. Hæretici autem iustarum reprehensionum & benignarum admonitionum nullam ducentes rationem, suam non dimittebant impietatem. Propterea ergo eijciuntur è concilio & è ciuitate. Synodus autem eligit Nectarium, qui erat quidem è sanguine senatorio, tunc autem gerebat magistratum Pratoris. erat verò is moribus mitissimus. Confirmat autem ipsa quoq; sancta Synodus expositionem fidei, quam constituit concilium Nicenum: & assentitur omnibus Imperator, & curat cum magna exportari reuerentia è Cuculo confessoris Pauli sacras reliquias, & eis procedunt obuiam longè ante Chalcedonem, quicumque ex Episcopis aderant Nectario: & cum multis hymnis & comitatu magno eas excipiunt, & eas per mediam portantes ciuitatem, in ecclesia, quæ fuit quidem extructa sub nomine sanctæ Irenes, antiqua autem sic vocatur, quæ Constantinus Imperator ex modica excitauit ad ingentem latitudinem & magnitudinem, cui etiam præfedit, ad breue tēpus deposuerunt: & cum hymnos nocturnos peregissent, manè rursus tota ciuitas, cum pari honore & gloria in ea, quæ ex eius nomine nunc appellatur, ecclesia, omnibus Pontificibus & clero, & ipso simul cum eis assistente Imperatore, in sepulcro, quod sanctos excipit, deponunt, cum honorantes longis & prolixis hymnodijs, propterea quod magnos labores & grauia certamina fortiter perpeffus pro pietate, euasit in cælis dignus præmijs immortalibus: In Christo Iesu Domino nostro, quem decet omnis honor, maiestas & magnificentia, nunc & semper & in secula seculorum, Amen.

Nectarius
fit Epif. Co.
stantinop.vide cele.
berimã sa.
crarũ Pauli
Epif. reli.
quiarũ uis.
lationem.

Illidij Episcopi Aruernensis Vitam quærat Lector Tomo 4. die 7. Iulij.

VITA ROBERTI ABBATIS CISTERTIENSIS ORDINIS IN ANGLIA, BONA FIDE, VT APPARET,

*licet incerto authore, conscripta, Stylum passim nonnihil
correxerit Fr. Laurentius Surius.*

Iunij 7.
Cap. 1.Monastico
se subditin.
stituto.

VENERABILIS Abbas Robertus ex prouincia Eboracensi ortus, in ipsa pueritia puerorum leuitates & ludos deuitans, atque in literarum studijs proficiens, cuiusdam ecclesiæ rector postea effectus est. Sed ea ecclesia & animarum cura tandem sese abdicans, in monasterio Vuitebieni (vulgò de Vuitiby) habitum monasticum petijt, & accepit. Per id tempus Richardus Prior monasterij S. Mariæ Eboracensis, cum duodecim socijs locum quendam, quem Fontes vocant, à Turfino Archiepiscopo accepit, & in Abbatem electus, monasterium construxit, in quo Cistertiensium habitu suscepto, vitam illorum & mores æmulabatur. Nemo illic panem ociosus edebat, nec quieti indulgebat quicquam, nisi labore fatigatus. Famelici accedebant ad mensam, fessi ad lectum. Nunquam ad satietatem refecti, nihilo minus absque tristitia & murmure, cum omni alacritate benedicebant Dominum.

Cap. 2.

Creatur Ab.
bas.
Eius absti.
nentia.

Ad hanc ergo sanctam sodalitatem vir Domini Robertus, cum prius à suo Abbate copiam petijisset, sese adiunxit, eratque in labore strenuus, in lectione & meditatione assiduus, in oratione deuotus, consilio prouidus, sermone facundus. Elapsis autem quinque annis, cum iam à Christo nato ageretur annus millesimus centesimus tricesimusseptimus, nobilis quidam in Northumbriæ regione amplam possessionem largitus est, in qua Robertus, creatus Abbas, assumptis secum vndecim fratribus, nouum monasterium construxit. Multa autem eius fuit abstinentia, ita vt à mensa nunquam satiatus surrexerit, & in Quadragesima pane & aqua uti consueuerit. Accidit quodam Paschali tempore, vt extincto & prostrato appetitu, cibis apposis vesci non posset. Cumq; frater qui ministrabat ei, diceret: Quare non comedis pater? ille respondit: Si haberem panem auenaceum butyro illitum, fortassis inde mihi vesci liberet.

beret. Attulit ergo frater ille panem eiusmodi: sed vir Dei animaduertens, se pauxillum concupiscentia indulgisse, vehementer expauit, & seuerus ac rigidus in seipsum vindex, gustare inde noluit, planeque ieiunus permansit. Cibum autem illum iussit pauperibus ad monasterij fores dari, ubi tum erat iuuenis quidam splendida facie, qui eum vnà cum scutella accepit, & mox euauit. Loquentibus verò illis de ablata scutella, subito ea decidit in mensam coram Abbate. Erat enim Angelus Domini, qui elemosynam viri Dei è cælo missus accepit.

Ira S. David noluit bibere aquam, quam concupierat.

Præter solitum seruitutis & precum pensum, centum quinquaginta psalmos quotidiè Domino decantabat. Quodam autem tempore solito attentius orans, & lachrymis vbertim faciem rigans, animam suam coram Deo effundebat, petens vt gratum ipsi esset seruitium suum, & fratrum suorum, & vt nomina eorum in libro vitæ scriberet. Tum verò calitatis lapsa vox est eiusmodi. Confortare fili: exaudita sunt preces tuæ, & nomina filiorum tuorum, pro quibus rogasti, in cælis scripta sunt. Non nisi duo ex ijs, in terra scripti sunt, quorum pectora terrenarum rerum amoris semper affixa fuere. Non multò post duo conuersi, quos vocant, excusso cucullo, vitam in seculo miserè finièrunt.

Cap. 3. Preces eius.

Per nouum castrum quandoque iter agens vir Dei, in multam iuuenum turbam incidit: inter quos vidit hominem mirabili curiositate huc atque illuc discurrere, pro caci illis vultu blandiri, & quasi ad rem arduam illos adhortari & extimulare. Animaduertens autem non esse hominis illud officium, sed mali dæmonis ludibrium, multa vi verborum imperat illi, vt ab eis euestigiò recedat: Heus tu, inquit, calamitate, non indigent viri illi opera tua: recede velociter, & sequere me. Confestim ille demisso vultu Abbatis vestigia per lutum platearum, tanquam ad caudas equorum alligatus, cunctis ad eam rem valde attonitis, sequitur. Vbi autem extra urbem ad semitarum diuerticula ventum est, dixit ei vir Dei: Quisnam es tu, & quid tibi cum illis rei erat? Respondit ille: Quis ego sim, non te latet, & conatus meos probè nôsti. Nuptiæ à diuitibus cum magna pompa in vico illo celebrantur. Ego verò in eam curam intentus eram, vt sponsus ab æmulis suis in conuiuio caderetur: porrò conuiuæ ira peremptori, eam sponsi cædem vlcisè properarent, sicque ira & ebrietate occæcati, muris se vulneribus conficerent. Denique vt intra urbem seditione concitata, multorum animæ trucidatis corporibus in nostras manus peruenirent. Iamque mihi persuaseram, me de parta victoria gaudium ingens allaturum principi meo: at nunc per te dissipato consilio & machinationibus meis, vacuus & inanis abscedo. His auditis, vir Domini nequitiam eius execrans, præcepit in nomine Domini, vt ad loca deserta se conferret, nec vnquam deinceps ausus esset hominibus illudere. Ad eam iussionem nequam spiritus euauit, sed tantum post se reliquit horrorem, vt equi hinnitu, fremitu & vngularum fossione fauientes, vix à sefforibus possent contineri.

Cap. 4.

Dæmonis malignos conatus impedit.

Nocte quadam vir sanctus vidit malignum hostem ad chori aditum consistere, & conari quidem sapius ingredi, sed frustra tamen. Habebat formam rustici præcincti, longis ijsque nudis tibijs ferentis à tergo sportulam, & ad pectus lignum fumibus innoxum. Cœpit porrò producto collo circumire chorum, oculos in fratres attentè conijcere, si quid forsitan posset sibi gratum in aliquo cernere. At viro Dei instantius orante, & fratres à torpore excitante, improbus explorator diu frustra expectans, cum nil se proficere videret, indignabundus ad chorum fratrum conuersorum se contulit, illic quoque cunctos curiosè contemplan. Si quos videret somnolentos, cachinnans spreuit: si noxijs cogitationibus occupatos, mirum in modum tripudians applausit. Tandem inter nouitios reperit iuuenem quendam, animo ad illicita euagantem, nec nisi solo illic corpore præsentem, immò etiam clandestinam fugam meditantem. Animaduertens igitur illum suæ fortis esse, fuscina apprehensum in fuscillam suam coniecit, & celeriter inde se proripuit. Cernens id vir sanctus, multum pro illius salute anxius & sollicitus, manè diligenter eum iussit inquiri. Sed ille ante auroram vagus & profugus, excusso suauis iugo Christi, sequutus erat inimicum. Adiunxit autem se hominibus sceleratis, dediturque latrocinij, non diu post captus est, & capite plexus, miserè perit.

Cap. 5. Videt dæmonem fratrum culpas explorantem.

Apostata miserè perit.

Die quodam sub Missæ sacrificio vidit in spiritu mare multiplicatis fluctuum voluminibus tumescere & fursùm deorsùm iactari, porrò nauim quandam fracto gubernaculo & diruptis rudentibus, incerta vagatione ferri, & tandem ad scopulos illisam à compage sua penitus dissolui, vndisque hiantibus homines, qui in ea erant, absorberi.

Cap. 6. Vilio sancti viri.

forberi.

forberi. Sacrificio peracto, misit fratres, qui die quarto in litore & loco, à viro Dei designato, submersorum corpora inuenerunt, eaque Ecclesiastica sepultura man-

Cap. 7.

Matrona quædam admonita à seruo Dei, ad meliorem se frugem recepit, spretoq; mundi pompa & ornamentorum fastu atq; vanitate, inter delicias domus suæ vitam solitariam agere videbatur. Sapius ergo dominam illam vir Dei inuisere & ad meliora incitare consuevit: sed ea res fratribus quibusdam prauarum suspitionum materiam præbuit, existimantibus familiaritatem illam ab impuro amore proficisci. Iam multorum aures illi infecerant, & tandem etiam ad beatum Bernardum querimonie delatae sunt. Ad eum ergo cum venisset vir Dei, cuius & nomen & meritum in spiritu iam illi reuelatum erat, vocauit eum ad se secretò, dixitque ei: Frater Roberte, falsa sunt ea omnia, quæ sinistra suspicio de te sparfit: atque in amoris argumentum dedit ei zonam suam, quæ meritis vtriusque multis postea agrotis beneficium sanatis attulit.

Cap. 8.

Sanctus Godricus viri Dei confessiones recipere solebat. Ad eum ergo crebrò accedebat, & inter se de morbis vitiorum, virtutum remedijs, itemque de secretis caelestibus, angelicis visitationibus & sanctorum patrocinijs conferentes, diem cum nodibus continuabant. Is Godricus eo tempore, quo vir Dei migravit è corpore, in cella sua manens, duos muros candidos vidit, ad caelum vsque porrectos. In ijs autem tres angelici spiritus visebantur, qui animam beati viri in specie globi ignei ad caelos deferrebant. Vnus ex ijs à dextris, alter à sinistris erat: sed præter illos tertius quidam spiritus supra omnium verticem nimia cum exultatione antecedebat. Non enim, inquit, Godricus, ita disponente Domino, solus à corpore Robertus migrare potuit, sed cum eo quædam bonæ vitæ scemina, Editha nomine, deceffit. Etsi autem longis terrarum spatijs à se fuerint separati, at tamen eadem hora in vna beatitudinis sorte sunt coniuncti. Irruerunt autem in occursum beati viri spiritus nequam, sed pugnantibus pro eo angelis Dei, illi sua temeritate pudesunt, & in sinum Abrahamæ Robertus Christi seruus deportatur. Obijt vir Dei anno salutis 1159. septimo Idus Iunii.

Viso Godrici.

Obitus S. Roberti. Cap. 9.

Quidam ex matris vtero mutus, diù cum multis lachrymis sancti Thomæ martyris opem implorauit. Ei tandem per visum apparuit sanctus Thomas, iussitque eum celeriter proficisci ad nouum monasterium, vbi à sancto Roberto Abbate perfectam esset citra dubium sanitatem adepturus. At ille in animo suo obmurmurans, Quis, inquit, mihi vel itineris duxerit, vel sumptus necessarios præbebit? Respondit sanctus Thomas: Ille tibi duxerit, qui verbo cuncta creauit. Credidit homo, & iatus eo perueniēs, optatum vocis beneficium percepit, laudans Deum. Multa alia vir Dei miracula edidit, quæ studio breuitatis sunt omissa.

VITA S. MEDARDI EPISCOPI NOVIOMENSIS,

AVTHORE PRIMVM FORTVNATO PRESBYTERO:

cui tamen ab alio quodam docto viro non pauca postea adiecta esse non dubito, lectu non indigna.

Iunii 8. Cap. 1. S. Medardi parentes & patria.

BEATISSIMVS Medardus, egregia vir sanctitatis, patre Nestardo, matre verò Protagia genitus, apud Salentiacum, hæreditariam prædecessorum suorum possessionem, natus atque altus est. Est autem prædium illud Salentiacum in Episcopatu situm Viromandensi, in regione autem Nouiomensi. Qui Nouiomus cum tunc temporis castrum seu munitio haberetur, postmodum ipsius eiusdem gloriosi pontificis Medardi ordinatione, pontificalis cathedræ honore, vt postmodum dicendum referuamus, sublimatus est. Sanctus itaque puer sub parentum tutela diligenter educatus, diuinæ prouidentia gratiæ studijs literarum eruditus, paruo in tempore inspiratæ scientiæ lumine præ cæteris consodalibus suis eminentius claruit.

Cap. 2.

Erat autem illi eo tempore consodalis quidam Eleutherius nomine, quem ipse tanquam similis similem, puer videlicet puerum, socius consocium quam multa diligebat familiaritate. Hunc itaque, cum aliquando inuicem colloqueretur, vt potè proph.